

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

INHOUD

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2013	2
0.1 <u>Webapplicatie 'Robin'</u>	2
1. IDENTIFICATIE	3
1.1 <u>Opdrachtgevers</u>	3
1.2 <u>Opdrachtuitvoerders</u>	3
1.3 <u>Coördinatie (ringtestorganisator)</u>	3
2. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
2.1 <u>Beschrijving</u>	4
2.2 <u>Doelstelling</u>	4
3. JAARPROGRAMMA 2014	5
3.1 <u>Inhoud</u>	5
3.2 <u>Distributie van de monsters</u>	7
3.3 <u>Analyse</u>	8
3.4 <u>Rapportering</u>	8
3.5 <u>Verwerking en beoordeling van de ringtestresultaten</u>	9
3.6 <u>Rapportering van de beoordeling naar de laboratoria</u>	10
3.7 <u>Contactpersoon VITO</u>	10
4. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN	10

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

0. BELANGRIJKE WIJZIGINGEN T.O.V. 2013

0.1 Webapplicatie 'Robin'

Vanaf 2014 zal de communicatie m.b.t. de VITO-ringtesten via de webapplicatie 'Robin' (http://robin.vito.be/users/sign_in) gevoerd worden.

Eenmaal een labo geregistreerd is in deze applicatie, kan het labo aangeven aan welke VITO-ringtesten het wenst deel te nemen. Op basis van de inschrijvingen zal het labo dan automatisch verwittigd worden telkens wanneer er nieuwe informatie m.b.t. de betreffende ringtesten (bv. instructies voor afhaling monsters, aard ringtestmonsters, rapporteerbestanden, rapporten) in 'Robin' beschikbaar is.

In 'Robin' kan een labo voor elke distributie zelf aangeven welke personen geïnformeerd dienen te worden. Rapporteerbestanden moeten ook niet langer via e-mail aan VITO bezorgd worden; zij kunnen geüpload worden in de applicatie.

Voor een meer volledig en gedetailleerd overzicht van de functionaliteiten van de webapplicatie wordt verwezen naar de handleiding (http://handleiding_Robin_v02.pdf), die u op de EMIS-website kan terugvinden.

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

1. IDENTIFICATIE

1.1 Opdrachtgevers

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)
Afdeling Milieuvergunningen
Dienst Beste Beschikbare Technieken en Erkenningen
Graaf de Ferraris-gebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

Contactpersoon in verband met de erkenning:
Mevr. Griet Schockaert (02 553 27 64 - Griet.Schockaert@lne.vlaanderen.be)

en

Vlaamse overheid
Departement LNE
Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen
Dienst Land en Bodembescherming
Graaf de Ferraris-gebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 20
1000 Brussel

Contactpersoon in verband met inhoudelijke vragen:
Mevr. Petra Deproost (02 553 21 78 - Petra.Deproost@lne.vlaanderen.be)

1.2 Opdrachtuitvoerders

Laboratoria die:

- erkend zijn als laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming, volgens hoofdstuk 1.3 van titel II van het VLAREM;
- erkend zijn of wensen te worden als laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming, volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake erkenningen met betrekking tot het leefmilieu (VLAREL);
- op vrijwillige basis wensen deel te nemen.

1.3 Coördinatie (ringtestorganisator)

VITO
Boeretang 200
B-2400 Mol

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

Verantwoordelijken:

TVP (technisch verantwoordelijk voor de proefobjecten): Mai Wevers

C&A (contactpersoon en administratief medewerker): Heidi Hensen

MDV (medewerker dataverwerking): Toon De Ceuster

COR (coördinator van het proefschaam): Siegfried Hofman

Contactpersoon planning, communicatie, verdeling monsters:

Heidi Hensen

+32 (0)14/335904

ringtest@vito.be

2. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1 Beschrijving

In opdracht van het Departement LNE organiseert VITO jaarlijks de COALLA-ringtest. Deze ringtest omvat het pakket zoals opgenomen in bijlage 3, 3°, van het VLAREL:

- a) monsterneming en analyse van het organische koolstofgehalte (%OC) van de bodem
- b) monsterneming en analyse van de zuurtegraad (pH) van de bodem
- c) bepaling van de bodemtextuur:
 - 1) hetzij volgens de handmatige bepaling
 - 2) hetzij volgens de granulometrische bepaling
 - 3) hetzij volgens de handmatige en granulometrische bepaling

2.2 Doelstelling

Een uniforme kwaliteitscontrole uitvoeren van de laboratoria erkend in de discipline bodem, deeldomein bemesting, de discipline mest en de discipline diervoeder.

Deze ringtesten dienen in eerste instantie beschouwd te worden als een instrument dat de deelnemende laboratoria toelaat de kwaliteit van de uitgevoerde analyses aan te tonen. Hierdoor kunnen eventuele afwijkingen opgespoord worden en kunnen er aldus corrigerende maatregelen getroffen worden. Afwijkingen kunnen onder meer bestaan in het significant minder goed presteren dan de overige erkende laboratoria, het niet voldoen aan bepaalde prestatie-eisen uit de regelgeving,

Van de erkende laboratoria wordt verwacht dat zij de monsters van ringtesten met dezelfde methoden en voorzorgen behandelen als routinemonsters (bijv. geen rapportering van een gemiddelde waarde indien niet gebruikelijk voor routinemonsters, geen strengere criteria voor vrijgave van resultaten van

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

ringtesten, ...). Tijdens audits en/of via het opvragen van ruwe/verwerkte data kan dit steekproefsgewijs geverifieerd worden.

Vrijwillige deelname aan deze ringtest buiten de erkenning is mogelijk, bijvoorbeeld in het kader van de interne kwaliteitszorg.

Het signaleren van algemene methodologische problemen bij de erkende laboratoria.

Desgevallend zal het referentielaboratorium de problematiek nader onderzoeken en, eventueel via de werkgroepen met de erkende laboratoria, streven naar het optimaliseren van bestaande en/of het ontwikkelen van nieuwe analysemethoden.

3. JAARPROGRAMMA 2014

3.1 Inhoud

Jaarlijks worden voor de verschillende parameters stalen aangeboden en/of monsternames georganiseerd. In onderstaande tabel worden de distributies gegeven die in 2014 georganiseerd worden.

Omwille van het feit dat laboratoria bij de inschrijving moeten kunnen aangeven dat zij wensen deel te nemen aan de ringtest voor manuele of granulometrische textuur-bepaling (of voor beiden) zijn er voor het VLAREL erkenningspakket twee 'deelpakketten' in 'Robin' gedefinieerd m.b.t. textuurbepaling:

- Albon (T1): Manuele textuurbepaling;
- Albon (T2): Granulometrische textuurbepaling;

Voor het resterende gedeelte van het VLAREL-pakket zijn er nog eens twee 'deelpakketten' in 'Robin' gecreëerd m.n.

- Albon (A): Analyse van bodem met bepaling van organisch koolstof en pH
- Albon (M): Monsternamen (+analyse) van bodem met bepaling van organisch koolstof en pH

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

Deelpakket(ten) - Beschrijving	Distributiedatum	Kostenbijdrage erkende laboratoria (€, excl. BTW)	Kosten vrijwillige deelname (€, excl. BTW)
Albon (A) Bodemanalyses: Organisch koolstof, pH	18/06/2014	215,00	430,00
Albon (T1) Bodemanalyses: Manuele textuurbepaling (Gelieve bij inschrijving de namen van alle deelnemers te specificeren in het opmerkingenveld)	18/06/2014	105,00	210,00
Albon (T2) Bodemanalyses: Granulometrische textuurbepaling	18/06/2014	105,00	210,00
Albon (M) Monstername van bodem met bepaling van organisch koolstof en pH	27/08/2014	380,00*	760,00

* een kostenbijdrage van € 52,50 (i.p.v. € 380,00) is hier van toepassing indien uw laboratoria reeds heeft ingeschreven in het kader van de erkenning voor de Vlaamse Landmaatschappij, inschrijving is evenwel noodzakelijk.

+ vaste kost per labo voor inschrijving LNE/VITO ringtesten bodembescherming (COALLA 2014)	110,00	220,00
+optioneel: resultaten in de vorm van een tekstbestand (txt-file naast pdf-file)	50,00	100,00

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

VITO behoudt zich het recht voor om in de loop van 2014 kleine wijzigingen aan te brengen aan de aangeboden parameters en/of distributiedata. De laboratoria worden van de wijzigingen op de hoogte gebracht, voorafgaand aan de ringtest.

Indien zich minder dan 5 laboratoria aanmelden die erkend zijn of willen worden, zal voor het betreffende parameterpakket geen ringtest georganiseerd worden. Ingeschreven laboratoria worden hiervan zo snel mogelijk op de hoogte gebracht.

De kostenbijdrage in de kolom 'kostenbijdrage erkende laboratoria' in bovenstaande tabel geldt voor laboratoria die voor het betreffende pakket erkend zijn en erkend wensen te blijven, ongeacht of deze erkenning verleend werd volgens het VLAREL of titel II van het VLAREM. De kostenbijdrage is eveneens van toepassing voor laboratoria die met het oog op het bekomen of uitbreiden van de erkenning in 2013 of eerder reeds gratis deelgenomen hebben voor de betreffende pakketten.

Laboratoria die een uitbreiding van hun huidige erkenning wensen, of niet-erkende laboratoria die de intentie hebben om een erkenning te behalen, nemen voor de uitbreiding of nieuwe aanvraag gratis deel aan de ringtest evenwel op voorwaarde dat ze nog niet eerder gratis deelgenomen hebben voor de betreffende pakketten en dat ze hun intentie tot het behalen van de erkenning voor betreffende pakketten melden aan VITO (t.a.v. Siegfried Hofman) vóór de einddatum (19/12/2013) van de inschrijvingsperiode van de ringtesten.

Laboratoria die niet aan VITO gemeld hebben dat ze de erkenning voor de betreffende pakketten wensen te behalen en dus vrijwillig deelnemen, bv. in het kader van de interne kwaliteitszorg, dienen de volledige kosten te betalen, zoals weergegeven in de kolom 'kosten vrijwillige deelname'.

Bij annulering van de deelname aan één of meerdere pakketten op minder dan 10 werkdagen vóór de distributiedatum, wordt de volledige kostprijs in rekening gebracht. Bij vroeger annuleren wordt een administratiekost van 50 euro (excl. BTW) gefactureerd.

3.2 Distributie van de monsters

Ten laatste een week vóór de distributiedatum zullen de ingeschreven laboratoria via e-mail een bericht krijgen waarin staat dat de belangrijkste richtlijnen i.v.m. de te analyseren monsters, de toegepaste conservering en specifieke aandachtspunten bij het in opwerking nemen (houdbaarheid, ...) kunnen geconsulteerd worden in 'Robin'. Een document met deze richtlijnen en met de overige instructies (rapportering, ...) wordt ook meegeleverd met de monsters.

Voor de distributie met monsterneming zullen de ingeschreven laboratoria ten laatste de week voor de distributie de nodige gegevens krijgen m.b.t. de gekozen

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

locatie en de te bemonsteren stalen. Voor wat betreft de staalname bodem zal de staalnemer die de bemonstering moet uitvoeren, gekozen worden uit de door het labo bij VLM geregistreerde monsternemers; bij deelname enkel in het kader van de LNE-erkenning is de keuze van de staalnemer vrij.

De monsters waarvoor bemonstering geen deel uitmaakt van de distributie dienen afgehaald te worden op het VITO-domein (Boeretang 200, B-2400 Mol). Bij de ophaling dient de vertegenwoordiger/koerier van het laboratorium de overzichtslijst van de aangeboden monsters na te kijken en te ondertekenen voor ontvangst van de monsters. Hij/zij dient zelf de nodige voorzorgen te treffen (koelwagen of koelboxen, ...) om de monsters intact te transporteren naar het laboratorium. Van elk monster wordt per laboratorium slechts 1 recipiënt voorzien, tenzij anders vermeld is op de overzichtslijst van de aangeboden monsters.

Eventuele problemen m.b.t. de monsters die pas vastgesteld worden bij aankomst in het laboratorium of bij het in opwerking nemen (bv. glasbreuk, lekkage, ...) dienen onverwijld aan VITO gemeld te worden.

De individuele testen voor de manuele textuurbepaling gaan door op het VITO-domein op de dag van de verdeling van de stalen.

3.3 Analyse

De toe te passen analysemethoden zijn vastgelegd via ministerieel besluit en opgenomen in het compendium voor de monsterneming, meting en analyse in het kader van bodembescherming (BOC). De actuele versie kan steeds geraadpleegd worden op de website <http://www.emis.vito.be/lne-erkenningen-bodem>.

Vrijwillige deelnemers zijn niet verplicht de BOC-methoden toe te passen.

Indien voor een welbepaalde parameter geen methode in het BOC voorhanden is, wordt verwezen naar de methoden en de volgorde zoals ze in art. 45 §2 van VLAREL zijn opgesomd.

3.4 Rapportering

De laboratoria dienen hun resultaten te rapporteren via een elektronisch invulformulier, dat ten laatste op de dag van de ophaling ter beschikking wordt gesteld in 'Robin' en binnen de vooropgestelde rapporteertermijn geüpload dient te worden in deze webapplicatie.

De te gebruiken eenheden staan op het formulier vermeld; deze kunnen om praktische redenen afwijken van de geldende regelgeving, hoewel dit zoveel mogelijk zal worden vermeden.

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

Indien een te analyseren component niet of vrijwel niet aanwezig blijkt in het betreffende monster, dienen de laboratoria de rapporteergrens in te vullen die ze in routine voor dit monstertype/-volume hanteren; in de voorafgaande cel van het rekenblad dient dan een "<"-teken geplaatst te worden. De bij de ringtesten gehanteerde rapporteergrenzen moeten voldoen aan de eisen die desbetreffend in de Vlaamse regelgeving zijn opgenomen.

Op het rapporteerformulier dient ook **alle gevraagde informatie** m.b.t. een analyseresultaat, zoals bv. de datum van analyse en het principe van de toegepaste methode, ingevuld te worden.

Per laboratorium wordt slechts één set resultaten aanvaard (tenzij anders vermeld); d.i. de eerste analyse waarvan de kwaliteitsparameters voldoen aan de door het laboratorium gestelde eisen. Er mogen geen gemiddelde waarden gerapporteerd worden indien dit niet de standaard werkwijze is voor de desbetreffende parameter.

Voor de ringtesten van 2014 gelden volgende rapporteertermijnen:

Distributie	Distributiedatum	Uiterste datum voor rapportering	Uiterste datum inlevering ruwe data
D2 (COALLA)	18/06/2014	02/07/2014	09/07/2014
D3 (COALLA)	27/08/2014 ^o	10/09/2014	17/09/2014

^omomenteel wordt nog een locatie voor deze ringtest gezocht

Na elke distributie dient de **volledige set van ruwe data** (inclusief gegevens m.b.t. de monstervorbereiding, chromatogrammen, spectra, berekeningen etc.) van alle pakketten waarvoor de laboratoria erkend zijn of wensen erkend te worden, bezorgd te worden aan VITO. Dit gebeurt bij voorkeur op een digitale drager (bv. CD-ROM, ...) of onder de vorm van een bijlage (< 5 MB) bij een e-mail. Vrijwillige deelnemers dienen geen ruwe data aan te leveren.

3.5 Verwerking en beoordeling van de ringtestresultaten

De beoordeling van de laboratoria zal gebeuren met behulp van z-scores, waarbij de statistische kengetallen gebaseerd zijn op de robuuste statistische methode (algoritme A - ISO 13528).

Bij het samenstellen van de dataset waarmee de statistische kengetallen berekend worden, wordt rekening gehouden met de erkenningsstatus van de deelnemende laboratoria. Vrijwilligers worden niet weerhouden in deze dataset.

De beoordeling van de resultaten van een laboratorium op parameterbasis zal gebeuren volgens bijlage 10 van VLAREL met eventuele wijzigingen / aanvullingen zoals aangekondigd uiterlijk op de distributiedatum van de ringtestmonsters.

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

3.6 Rapportering van de beoordeling naar de laboratoria

Er wordt naar gestreefd om uiterlijk 6 werkweken na de einddatum voor rapportering het individuele rapport met een overzicht (in pdf-format) van de eigen meetwaarden en de resultaten van de verwerking in de labo-account (in 'Robin') van elk van de deelnemende laboratoria te plaatsen. De webapplicatie is zodanig beveiligd dat een labo enkel toegang heeft tot zijn eigen individueel rapport.

Indien gewenst kan een labo de resultaten ook in de vorm van een txt-bestand aangeleverd krijgen. Hiervoor dient jaarlijks wel een administratieve kost betaald te worden.

Conform de bepalingen van de ISO 17043 norm kan een deelnemer bezwaar aantekenen tegen de beoordeling op parameter niveau. Het gemotiveerd bezwaar dient uiterlijk 1 week na de verspreiding van het individueel rapport aan de coördinator van het ringtestschema (ringtest@vito.be) overgemaakt te worden en zal dan als klacht behandeld worden.

VITO zal aan de afdeling Milieuvergunningen en de afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen van het Departement LNE een kopie overmaken van de individuele rapporten en eindbeoordeling van de laboratoria die erkend zijn of erkend wensen te worden, met vrijgave van de naam van het betreffende laboratorium. Voor het overige worden de door de laboratoria overgemaakte resultaten en informatie confidentieel behandeld.

3.7 Contactpersoon VITO

Met betrekking tot de praktische uitvoering van de ringtesten COALLA 2014, of indien u vragen of problemen heeft hieromtrent, kan steeds contact opgenomen worden met:

VITO
Dienst REE
Boeretang 200, B-2400 Mol
e-mail : ringtest@vito.be
tel: +32 14 335904 (Heidi Hensen)
+32 14 335915 (Siegfried Hofman)

4. INSCHRIJVINGSMODALITEITEN

Eind november 2013 zullen de erkende en potentieel geïnteresseerde laboratoria via e-mail de uitnodiging ontvangen om zich via de webapplicatie 'Robin' te

LNE/VITO ringtesten bodembescherming COALLA 2014

registreren als deelnemer aan de LNEAlbon/VITO ringtesten water (COALLA 2014).

Hierin zijn ook richtlijnen i.v.m. de verdere administratieve afhandeling van de inschrijving (facturatie, ...) opgenomen.

Nadat alle labo's geregistreerd zijn, wordt er in 'Robin' een tabel opgeladen waarvan de inschrijving van uw laboratorium voor de deelpakketten reeds vooraf ingevuld wordt. Het betreft de deelpakketten waarvoor u - in het kader van uw erkenning - verplicht dient deel te nemen aan de ringtest of de deelpakketten waarvoor u deelnam in 2013 met de bedoeling om een erkenning te bekomen. U zal van ons een e-mail ontvangen zodra de tabel is opgeladen, met de vraag om de keuze van de deelpakketten waarvoor u wenst deel te nemen te verifiëren en te vervolledigen. Indien uw labo niet wenst deel te nemen voor een deelpakket kan u de inschrijving voor het betreffende deelpakket manueel verwijderen. U dient er wel rekening mee te houden dat, bij verwijdering van de inschrijving voor een deelpakket waarvoor uw labo erkend is, de afdeling Milieuvergunningen de procedure voor het schorsen of opheffen van de erkenning als laboratorium in de discipline bodem, deeldomein bodembescherming, kan starten. Indien u geen erkenning meer wenst, moet dit gemeld worden aan de afdeling Milieuvergunningen.

Gelieve contact op te nemen met VITO indien u niet automatisch zou ingeschreven zijn voor een deelpakket waarvoor uw labo erkend is.

Vanaf 2014 kunnen meerdere contactpersonen worden opgegeven in 'Robin'. In de webapplicatie dient aangeduid te worden voor welke distributies de opgegeven contactpersonen informatie wensen te ontvangen.

De inschrijving en keuze van de deelpakketten dient vóór 20/12/2013 voltooid te zijn.

Indien u problemen heeft met het gebruik van de webapplicatie, gelieve contact op te nemen met VITO:

- Toon De Ceuster (014/335905)
- Heidi Hensen (014/335904)